

Pärnu maakonnas, Lääneranna vallas, Metsküla külas, kinnistu nr 14704050 (edaspidi kinnistu) eraldistel 2, 3 ja 5 harvendusraie keskkonnamõju hindamise algamata jätmise

1. OTSUSTUS

Lähtudes OÜ Vaseten volitatud esindaja Peter Janson 12.05.2024 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jätta algamata Pärnu maakonnas, Lääneranna vallas, Metsküla külas, kinnistu (registriosa nr 14704050, katastritunnus 43001:001:0244) eraldistel 2, 3 ja 5 harvendusraiete keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Kavandatud raiete registreerimisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1 Keelatud on raidmete jätmise veekaitsevööndisse;

1.2.2 Veekaitsevööndis on keelatud rööbaste tekitamine.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnaamet teavitab KMH algamata jätmise otsusest 14 päeva jooksul Ametlikes Teadaannetes.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. OÜ Vaseten volitatud esindaja Peter Janson esitas 12.05.2024 Keskkonnaametile metsateatist, millega kavandab kinnistul (registriosa nr 14704050, katastritunnus 43001:001:0244) harvendusraieid eraldisel 2 (1,52 ha) hinnangulise mahuga 2 tm, eraldisel 3 (3,17 ha) hinnangulise mahuga 50 tm ja eraldisel 5 (0,53 ha) hinnangulise mahuga 10 tm. Metsateatist on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris vastavalt numbritega 50001009546, 50001009554 ja 50001009555. Kavandatud töö alad paiknevad Väinamere loodus- ja linnualal ning Matsalu rahvusparki Matsalu piiranguvööndis.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algamise või algamata jätmise üle (KeHJSi § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJSi § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algamise või algamata jätmise otsusele (KeHJSi § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJSi § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJSi § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Kinnistu eraldisel 2 kavandatakse harvendusraiet 1,52 ha suurusel alal, mahuga 2 tm, eraldisel 3 kavandatakse harvendusraiet 3,17 ha suurusel alal, mahuga 50 tm ja eraldisel 5 kavandatakse harvendusraiet 0,53 ha suurusel alal, mahuga 10 tm. Harvendusraiet tehakse metsa väärtuse tõstmiseks, metsa tiheduse ja koosseisu reguleerimiseks ning lähitulevikus väljalangevate puude puidu kasutamise võimaldamiseks.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Kinnistu asub Pärnu maakonnas, Lääneranna vallas. Kavandatud raie jääb alale, kus kehtib 2003. aastal kehtestatud Lihula valla üldplaneering (kinnistu asus üldplaneeringu koostamise ajal Lihula vallas), millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raiete käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja¹ §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietööl on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Kinnistu sihtotstarve on 100 % maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustuspriirkonnas. Kavandatud raiete mõjualas (30 m) on harvendusraie kinnistul nr 3084732 eraldisel 1 (41101:001:0009; 2,18 ha). Raiega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana. Eraldisel 3 kavandatud raie mõjualas on kujundusraie (41101:001:0148) eraldistel 23, 41 ja 42 (kokku 0,42 ha). Kujundusraie eesmärgiks on poolloodusliku koosluse sinihelmikakooslused (6410) taastamine.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raialal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Raialad eraldistel 2, 3 ja 5 asuvad tarnangervaksa kasvukohatüübis. Eraldisel 2 kasvab halli lepa enamuse valmiv mets, eraldistel 3 ja 5 kasvab halli lepa enamusega küps puistu.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raiest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raied läbi viiakse. Raietega piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, raied ei paikne veekogude rannal või kaldal, märgalal, alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Matsalu rahvuspark hõlmab täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluvad Väinamere linnu- ja loodusalasid. Matsalu rahvuspargi piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja kaitsealuste liikide kaitse; maa kasutamisest mõjutatud traditsioonilise maastikuilme, sealhulgas maastikus mosaiikseltselt paiknevate poollooduslike koosluste, puistute ja märgalade säilitamine ning taastamine; miljööväärtusliku kultuuripärandi, sealhulgas taluarhitektuuri, traditsioonilise asustusstruktuuri ja rahvakultuuri ning ajaloolis-kultuuriliste objektide kaitse ja säilitamine. Tingimused metsa majandamisele piiranguvööndis on sätestatud kaitse-eeskirja § 18 lõikes 3, 4 ja 5 ning § 19 lõikes 1 ja 2.

Kultuuriväärtusi raialal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas

ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate raiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raie mõju keskkonnaelementidele:

Kaitse-eeskirja ja LKS järgi on kokku- ja väljavedu keelatud külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab. Ei kahjusta, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või kaitseala valitseja nõusolekul kui pinnas seda võimaldab.

Raieala jääb Läänemere ranna piiranguvööndisse ning eraldistel 3 ja 5 osaliselt veekaitsevööndisse. Looduskaitseaduse § 37 lõike 2 kohaselt on kalda piiranguvööndis asuvate metsade kaitse eesmärk vee ja pinnase kaitsmine ja puhketingimuste säilitamine. Veeseaduse § 118 lõike 1 kohaselt on veekaitsevööndi eesmärk vältida veekogu kalda või ranna erosiooni või hajuheidet. Tulenevalt veeseaduse § 119 punktist 2 ning keskkonnaministri 11.08.2017 määruse nr 28 § 4 lõikest 2 tuleb raietööde tegemisel järgida järgmiseid tingimusi:

1. Keelatud on raidmete jätmine veekaitsevööndisse;
2. Veekaitsevööndis on keelatud rööbaste tekitamine.

Raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, seega langi ulatuses mõju veerežiimile ei ole oluline. Veega seotud Natura kaitse-eesmärke ja muid alal esinevaid veega seotud kaitsealuseid loodusobjekte raietööd ei kahjusta.

Välisõhk ja kliima- kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus- raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, seega ei mõjuta Natura kaitse-eesmärkide saavutamist ega muid raiealal või selle mõjualas asuvaid looduskaitseobjekte.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- raiealal ei ole neid elemente ja kavandatud raie neid ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raie on ühekordne lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju. Natura kaitse-eesmärke ja muid alal esinevaid kaitsealuseid loodusobjekte raietööd ei mõjuta.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Eelpool nimetatud raied on kavandatud Väinamere loodus- ja linnualal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Matsalu rahvuspargi ega Väinamere linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi² järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande³ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel enam rohkem väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandatava harvendusraie raiumisel eraldistel 2, 3 ja 5 säilib puistu esimene rinne (ei teki lagedat ala). Antud raiete käigus raiutakse puistu hajusalt hõredamaks, kuid puistu esimene rinne säilib.

Kavandatud raialal ei ole Väinamere loodusala kaitse-eesmärgiks olevaid loodusdirektiivi metsaelupaikasid ega liikide leiukohti.

Väinamere loodusala kaitse-eesmärgiks olevatest loodusdirektiivi elupaigatüüpidest asub osaliselt raialal (kokku 0,88 ha) niiduelupaigad sinihelmikakooslused (6410) ja kuivad niidud lubjarikkal mullal (*olulised orhideede kasvualad – 6210). Harvendusraie elupaigal sinihelmikakooslused ja kuivad niidud lubjarikkal mullal ning elupaigaga piirneval alal ei mõjuta elupaika negatiivselt, sest niidud on olnud lagedad alad, mida on kasutatud heina varumiseks. Nimetatud loodusdirektiivi niiduelupaikadele on negatiivseks mõjuteguriks metsastumine.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri määrusega „Metsa majandamise eeskiri“.

Kuna kavandatud raialal ei asu Väinamere linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaiku ega liikide elupaiku ja loodusdirektiivi elupaikadega piirneval alal ei teki lagedat ala, siis kavandatud raietegevus Matsalu rahvuspargi linnu- ja loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatav raie ei mõjuta ebasoodsalt Väinamere linnu- ja loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

²Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

³ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raied on kavandatud Matsalu rahvusparki Matsalu piiranguvööndis. Mõju rahvusparki kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Väinamere linnu- ja loodusala kaitse eesmärkidega, on käsitletud p 3.3.1.2. Alal ei esine ka muid Matsalu rahvusparki kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi mida raied mõjutaks.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitsekorralduskavaga ja Matsalu rahvusparki kaitse-eeskirjaga, looduskaitse-, vee- ja metsaseadusega ja eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Vastavalt kaitse-eeskirja § 18 lõikele 4 on piiranguvööndis raiete tegemine lubatud 1. septembrist 14. märtsini.

Vastavalt kaitse-eeskirja § 19 lõikele 2 on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt.

Kaitse-eeskirja § 18 lõike 5 järgi tuleb elustiku mitmekesisuse säilitamiseks Matsalu piiranguvööndis raiel ühe hektari kohta jätta alles vähemalt 20 tihumeetrit kasvavaid puid või nende säilinud püstiseisvaid osi, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alaliseks. Elustiku mitmekesisuse tagamiseks alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades kõvalehtpuid ja haabasid, samuti eritunnustega, nagu põlemisjälgede, õõnsuste, tuuleluudade või suurte okstega puid.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4. Eelhinnangu järeldus

Kavandatud raietel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Väinamere loodus- ja linnualale, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Eelhindamise otsus on Ametlikes Teadaannetes.

Eelhinnangu koostaja:

Pille Kaisel
peaspetsialist
metsaosakond